

KVÄKAR - tidskrift

Nr 4 2006
Årgång 58

*”Den överflödande upplevelsen av
kärlekens centrum
går inte att stänga inne
i ett privat liv
eller inom en sekt utvalda,
den måste delas av alla.”*

Sven Ryberg, 1965

Att leva i ljuset s. 4

Jesus, medkänsla och inklusivitet s. 7

Tema Mellanöstern s. 9

I detta nummer

Att leva i ljuset.....	4
Jesus: Medkänsla och inklusivitet.....	7
Tema: Mellanöstern.....	9
Inre och yttre fred.....	16
Till minne.....	19
Att ta risker.....	24
Bokrecensioner:.....	26

Innehållet i artiklar i detta nummer redogör vi kortfattat för och kommenterar i redaktionsrutan på nästa sida.

**kväkar -
tidskrift**

Tidigare Nordisk Kväkartidskrift årg. 1-25, ISSN 0245-06005
Pg 35 84 99-2, Box 9166, 102 72 STOCKHOLM, fax 08-668 68 16
Utgiven av Vännernas Samfund i Sverige.
Författarna svarar ensamma för de åsikter som framförs i artiklarna

Prenumerera för 2007 genom att sätta in **140 kr** på pg 35 84 99-2, för Norden **165 kr** och utanför Norden **190 kr**. **Lösnummerpris 40 kr**.

Adressändringar och förfrågningar om **prenumeration** sänds till kassör Tofte Frykman, Frihamra 5704 B 762 92 RIMBO.

Manusstopp den 15:e februari, maj, augusti och 1:a oktober.

Redaktion: Tofte Frykman, redaktör, Frihamra 5704 B, 762 92 RIMBO, tel: 0175-604 25,
e-brev: kt@kvakare.se.

Ingmar Hollsing (bitr. redaktör och ansv. utgivare), Vängavvägen 26, 513 32 FRISTAD, 033-12 27 72 e-brev: ihollsing@home.se

Redaktionskommitté: Redaktionen samt Kait Bessing, Lars Longueville, Ulla Lovén. De två senare ersätts från 2007 av Sue Glover Frykman.

Kära läsare,

I årets sista nummer blandar vi friskt andliga erfarenheter ur livets alla områden. Sue Glover Frykman inleder med en meditation över ljuset, inspirerad av ett bidrag under ett andaktsmöte. Det föranledde henne att ”gå till kväkarerfarenheten” så som den finns tillgänglig i skrift. Hon finner att ljuset är något som vi lever i, men det krävs övning i vår skumögda andlighet för att se det klarare. Ingmar Hollsing reflekterar över sin omläsning av Marcus Borgs bok om att möta Jesus på nytt. Detta med anledning av den kurs han följer på Woodbrooke om Jesusforskningen idag. Vi hoppas få höra mer från kursen längre fram.

Temat i detta nummer handlar om Mellanöstern. Många vänner har ett stort och långvarigt intresse för utvecklingen i området. Vad gör kväkarna? Vad vet vi om utvecklingen på plats för kväkarena och deras arbete? Kan vi göra mer, genom Kväkarhjälpen? Detta var också en av huvudfrågorna för de europeiska årsmötenas kväkarhjälps- och fredskommittéers årliga erfarenhetsutbyte som hölls i Bryssel i november. Jag har valt att ge en kort sammanfattning av samtalen, som jag deltog i, och att samtidigt översätta några av de rapporter vi fått från området under 2006. De ger inte oväntat en översikt över hopp och förtvivlan. Kväkarhjälpen kommer att fortsätta arbeta med frågorna under nästa år. I skrivande stund verkar det som om vi kommer att kunna starta ett nytt projekt i Burundi, som handlar om jordbruksutveckling och att motverka HIV/AIDS. Forum Syd har sagt ja till vår projektansökan och nu väntar vi bara på Sidas beslut i december om pengar till ”folkrörelseanslaget” som Forum Syds beslut är beroende av.

Hälsningarna (epistlarna) från det gemensamma Nordiska årsmötet i Kungälv fick inte plats i förra numret. Nu kommer de. Det var särskilt glädjande att många barn och ungdomar deltog och de berättar om vad de upplevt i sin egen hälsning.

Inga-Lisa Clason, medlem i Sveriges ÅM men sedan länge bosatt i Norge, avled i april och Inez Boon har skrivit ett minnesord över hennes liv. Vidare avled Adam Curle från Britain YM i september och vi har fått tillstånd att publicera Margareta Ingelstams minnesord över honom i DN. Sue Glover Frykman kom också med en artikel som anknyter till sina upplevelser av honom.

Till slut ett antal bokrecensioner inför vinterns stilla stunder.

Trevlig läsning!

önskar Tofte Frykman

Att leva i ljuset

Sue Glover Frykman bearbetar i denna betraktelse de tankar ett bidrag under ett andaktsmöte kan ge upphov till

”I vardagen kan du se ditt eget ljus och andra människors.

När du slutar att leva bor du i ljuset”

Dessa ord kom ur andakten. De var lika vackra som omgivningen men de togs inte emot så lätt av mitt hjärta. Invändningar kom till mig. Om man först sedan man dött kommer att leva i ljuset vad är det då för mening med livet? Uppmanade inte George Fox oss att leva i ljuset och leva sant i vardagen? Vid lunchen öppnade jag ett samtal om detta och vädrade mina invändningar. Vi kan bara *försöka* leva våra liv i ljuset, och om vi någonsin når det stadiet kan det bara ske flyktigt, sade den som talat.

Men ändå, hans ord surrade runt i mitt huvud som en besvärlig fluga. På något sätt verkade det inte nog med att allt man kunde vänta sig av livet var att *se* sitt eget och andras ljus. Som att stå vid stranden och se havet men inte få lov att dyka i och uppleva det i verkligheten. Jag menar, vi talar inte bara om lågan från ett ljus eller om en lampa, utan om det inre gudomliga ljuset som leder oss på livets väg.

Vad betyder upplevelsen av det, att finnas i det, att vara, att verka, att förverkliga, att sträva efter det, att vandra i det, tala om det, detta rena fullständigt levande och strålande ljus? Skulle jag aldrig få uppleva det i min livstid? Det vore sannerligen för sent när jag hade dött!

I mina försök att komma ur denna virvel av tankar tog jag fram Rex Amblers antologi över George Fox skrifter, *Truth of the Heart*, och slog upp ställena som handlade om ljuset. Här upptäckte jag att Fox talar om ljuset som något som ”gör det möjligt för någon att förstå” (1:68) som ”gör samvetet medvetet om Gud och medmänniskor, så länge det älskas” (1:73), att ”det låter dig se sådant som inte kan ses med det fysiska ögat utan av de osynliga ögat inom dig” och att det låter ”dig se ditt hjärta” (1:74). Fox säger dessutom att ljuset avslöjar ”mörker, död, frestelser, allt som inte är rätt eller gott” och att det underlättar en ”andlig urskilningsförmåga som gjorde det möj-

ligt för mig att upptäcka mina egna tankar, begär och önskningsar, och att förstå vad det var som fördunklade min klarsyn och vad det var som öppnade för den" (1:75). Om du älskar ljuset, fortsätter han "kommer det att undervisa dig [...] och aldrig låta dig säga något som du inte faktiskt menar" (1:76). Ljuset är inte bara en närvaro, utan det gudomliga Kristusljuset som, enligt Fox, lyser genom varje människa. "Det är 'det sanna ljuset som lyser i var och en som föds till världen'. Därför är det ett transcendent och gudomligt ljus" (1:79).

I boken *Det inre Ljuset* talar Thomas Kelly om behovet av att gå på gång återvända till det själens underbara tempel, ett heligt rum, ett gudomligt centrum. Kelly säger att detta inre ljus är att börja det verkliga livet, "ett skapande dynamisk liv. Det pochar på att födas inom oss. Det är ett ljus som belyser Guds ansikte och kastar nya skuggor och nya dagar över människoanletena. Det är en sådd som skälver av liv om vi ej förkväver den. Det är en "eldstod" i själen, Gud närvarande. Där är en slumrande Kristus som begär att bli väckt och att bli den själ vi kläder i jordisk form och handling. Och han är i oss alla" (1983:36).

Kelly beskriver detta heliga inre tempel som en plats för frid som vi kan bära ut i världen med all dess kaos och stridigheter. Han hänvi-

sar också till centrumet som ett skapelsens centrum där allt som är himmelskt är vårt och där det himmelska tar oss i besittning. Det är naturligt, säger han, att "flamma/n/sjunker, viljan slappas, vardagens enformighet återvänder". Nej, vi skall inte ens försöka stå emot detta, råder oss Kelly, för vi måste "tillägna oss Guds viljas disciplin" (1983:37). Därtill, säger han, kommer ljuset aldrig att slockna utan brinner med beständig låga, i varje sekund timme ut och timme in. Det är snarare vår hängivenhet som har sin ebb och flod.

Precis som en kompassnål automatiskt svänger mot polen, är vårt sinnes goda vanor nödvändiga för att orientera detta vår varelses djup mot det inre ljuset menar Kelly. Det är möjligt att leva så att vi ständigt böjer oss i andakt även när vi lever mitt i världens stress och oro. Det är inte bara medlemmar i religiösa samfund och grupper som har förmånen att nå ett sådant sinnestillstånd, utan det är något som är en möjlighet för varje levande människa. De tidiga kväkarna kände igen det inre ljuset, höll trofast fast vid det, och brydde sig så mycket om vad det ingav dem att ta med sig som nyhet ut i världen så att också andra skulle få dra fördel av att rikta in sina liv mot det inre ljusets direkta och friska kraft. Det handlar inte om en tro eller doktrin, säger Kelly, utan om

”den inre helgedomens ljus” för alla själar och grupper, både kristna och andra. Övningen går ut på att återvända gång på gång till den inre helgedomen och att ta med sig ljuset ut i världen.

I ett hänseende hade vår talare rätt, nämligen i att man måste dö för att leva i ljuset. Men det handlar inte om att dö i fysiskt hänseende, att blåsa ut livets ljus. Nej, döendet handlar om snarare om egots död. – jaget, egot som hellre tillbringar sin tid smygande runt i skuggan än att se rätt in i det kraftfulla, uppenbarande ljuset som visar oss tydligt vad som är rätt och fel. Det är inte heller något som man ser hos sig själv och hos andra och antingen beundrar eller rynkar på näsan åt att någon annans brinner klarare. Det verkar krävas lite mer av oss än detta ...

Medan han satt i fängelse skrev Dietrich Bonhoeffer att kristendom inte betydde att finna en helig väg upp till Gud, utan mera tvärtom, att Gud skulle hitta den jobbiga vägen ned till oss. Detta är också viktigt när det handlar om ljuset. Att finna vårt heliga rum eller inre ljus kan vara en övergående eller flyktig erfarenhet om vi försummar att göra det till en regelbunden vana. Om man får tro Fox och Kelly, så tycks ljuset inte vara något som vi bara kan närma oss när vi har våra heliga skor på oss, utan något som genomstrålar oss

och andra i det röriga här och nu som vi kallar livet, och som låter oss se varandra på nytt.

En dag 1841 när kväkaren Caroline Fox satt i sitt andaktsmöte och funderade över sin depression blev hon medveten om hur följande ord växte fram i anden ”Lev enligt det ljus du har, så kommer mer att givas dig” (Quaker Faith & Practice, 26.04). Det berättas att hon efter detta började leva sitt liv i enlighet med vad hon, ur djupet av sitt jag, visste var det rätta.

Jag är personligen tacksam mot den Vän i andakten som talade ur tystnaden. Jag hade försummat att hela tiden ta hand om det Inre ljuset och att låta det få ta ledningen i mitt liv. Tack för påminnelsen om detta, och om att leva i och efter det ljuset. *Nu.*

Översättning Tofte Frykman

Referenser

Ambler Rex (2001), *Truth of the Heart. An Anthology of George Fox*. London: Quaker Books.

Kelly Thomas (1983), *Det inre ljuset*. Kvekerforlaget, Vännernas Samfund i Sverige, omtryck av Greta Stendahls översättning från 1953.

Quaker Faith & Practice (1994), Quakers in Britain.

Jesus: Medkänsla och inklusivitet

Personliga reflexioner kring en bok.

Av Ingmar Hollsing

Boken *Meeting Jesus Again for the First Time* av Marcus J. Borg har redan recenserats i Kväkartidskrift för tio år sedan (i nr 1/97, av Mike Christensen). Ändå vill jag gärna skriva något om den därför att jag nu läst den som förberedelse till en Woodbrooke-kurs om Jesus i den nutida forskningens ljus, och då visade det sig vara en för mig mycket betydelsefull bok – och mycket relevant för Woodbrooke-kursens innehåll, trots att den skrevs för tolv år sedan.

Woodbrooke-kursen (som jag tänker återkomma till när även den andra delen ägt rum) tog bl.a. upp det s.k. Jesus-seminariet, som Borg är en av de främsta företrädarna för. Det är en samling Jesus-forskare, som tagit sig för att genom omröstning avgöra vilka Jesus-ord, och senare även Jesu gärningar enligt Bibeln, som är äkta enligt gängse vetenskapliga kriterier. Man får lägga märke till att själva tillvägagångssättet utsluter de Jesus-forskare som har en mer fundamentalistisk utgångspunkt – för dem är ju alla Jesus-ord

i Bibeln definitionsmässigt äkta.

Det man då kommit fram till är att de mest tillförlitliga källorna är Matteus och Lukas evangelium, därefter Markus och – Tomas, medan Johannesevangeliet knappast återger Jesu ord. Det betyder inte att det är värdelöst, menar Borg, bara att det återger urkyrkans tolkningar snarare än Jesu ord.

I fortsättningen tänker jag hålla mig till Borgs egen bok, där han troligen går längre än vad Jesus-seminariet står för. Jag menar då inte längre i förnekande utan i bejakande. Den Jesus som Borg finner sig kunna bejaka är en Jesus som inte kan reduceras till en vishetslärare eftersom hans vishet och medkänsla bygger på en levande andlig kontakt, en djup gudsrelation. Denne Jesus, som man alltså finner hos Matteus och Lukas, sätter inte sig själv i centrum utan Gud, inte tron utan livet, inte kravet på människans helighet utan Guds förbarmande kärlek, som i grundtexten beskrivs med klart kvinnliga termer – en livmoders barmhärtighet. Jesu relation till människor bygger på medkänsla,

och därav följer också att han är den store inneslutaren, hela tiden mån om att definiera in dem som andra definierat ut – landsförrädare, prostituerade eller bara fattiga. I ljuset av detta framstår det som djupt ironiskt att många kristna är så upptagna av att åter döma ut och definiera ut, t.ex. praktiserande homosexuella.

Detta är verkligen en Jesus att älska och följa. Frågan är om det är en tillräcklig Jesusbild. De som vördar traditionen skulle säga nej, det behövs också att man tar till sig kyrkans senare insikt om att Jesus är Guds son, och att hans död på korset innebar hans centrala frälsande gärning. Att det förminskar Jesus att ta ifrån honom frälsarrollen.

Här känner jag mig kluven. Det är ett stort ansvar att ta ifrån människor en tro som är till hjälp för dem. Det tror jag inte heller Borg vill göra. Men han vänder s.a.s. på vad som är grundkurs och överkurs. Grundkursen är enligt honom att Jesus förkunnar medkänslan som Guds väsen – kväkarna skulle också säga att ickevåldet hör till grundkursen – medan Jesu eventuella frälsargärning är överkurs. För den traditionella kristendomen är Jesus själv och hans gudomlighet och frälsande gärning grundkursen, allt vad man egentligen behöver tro på, medan hans kärlek och eventuella pacifism hör till

överkursen.

Det är också uppenbart att förkunnelsen om Jesu försoningsdöd motsvarar ett oerhört starkt psykologiskt behov för många människor, den blir det enda som kan rädda dem från deras djupa existentiella skuld känsla.

Mot detta skulle man kunna säga: Varför skulle Gud egentligen vilja ha oss bundna i skuld känslor till att börja med? Räcker det inte med en Gud som är kärleken, och Jesus den som visar oss hur vi kan leva med denna kärlek? Om man betonar Jesu gudom kan det ta udden av utmaningen till oss. Eftersom Jesus står så långt över oss ska vi bara inte tänka på att efterfölja honom. Om man inte betonar Jesu gudom står utmaningen kvar.

När Jesus-seminariets resultat presenterades blev jag arg på den kyrkliga tradition som gjort sina egna tankar om Jesus bindande genom att lägga ord i munnen på Jesus som han med all sannolikhet aldrig sagt. Det var säkert i god mening, men vilseledande. Tänk bara på hur många trosvissa kristna som slagit de mer liberala i huvudet med ordet ”Ingen kommer till Fadern utom genom mig”. Och så har Jesus troligen aldrig sagt det...

Ingmar Hollsing

Marcus J. Borg, *Meeting Jesus Again for the First Time* NY, Harper Collins 1994

Tema: Mellanöstern

Under senare tid har många Vänners tankar gått till händelserna i Mellanöstern inte minst som följd av så gott som dagliga rapporter om lidandet på alla sidor i konflikten och efter sommarens krig i Libanon. Hur klarar människor att leva under dagens omständigheter? Inte minst har vi i Kväkarhjälpen märkt detta på det ökade antalet öronmärkta bidrag till vårt arbete i området.

Kväkarna har funnits i Mellanöstern sedan slutet på 1800-talet, där man sedan början av 1900-talet drivit skolor i Brummana (Brummana High School) och Ramallah (Friends Girls and Boys School). Brummana är en förort uppe i bergen öster om Beirut, Ramallah ligger på Västbanken. Under 1970-80 var svenska kväkare med om att bidra till bygget av en leksskola i flyktinglägret Amari camp (nu Ama'ri Children's Play Scheme).

Gemensam Kväkarhjälp inom EU?

Att kväkarna har ett långt och starkt engagemang i att hjälpa till att bygga fred och lindra lidandet till följd av den politiska utvecklingen i denna del av världen kom inte minst fram i det möte med europeiska årsmötenas kväkarhjälp- och fredskommittéer som hölls i

Bryssel i slutet av november.

En stor del av tiden ägnades åt att gemensamt gå igenom vilka kontakter vi hade och vilka projekt vi stödde på olika sätt. Samt att fundera på hur vi skulle kunna göra ännu mer och bättre med de resurser vi förfogar över. Det var imponerande att höra och se vad kväkarna arbetar med, och om de närmare ett 30-tal olika projekt och initiativ enbart i detta område som man på olika sätt stödjer. Samtidigt kändes en stor frustration över att stora och trängande behov ännu inte kan mötas på ett adekvat sätt.

En idé som kommer att bearbetas vidare är att bygga upp ett samarbets- och samordningsorgan för alla de olika europeiska Årsmötenas hjälparbete, inklusive Mellanöstern. När det skapats skulle de nationella kväkarhjälpkommittéerna kunna få hjälp med

den tunga administration, i form av projektledning och återrapportering, som olika medlemsstater kräver att man klarar av för att få statliga stöd till hjälpinsatser. Med detta samordningsorgan kunde kväkarna även hjälpa till att styra över de stora belopp, som är avsatta i EU:s budget för hjälp- och utvecklingsarbete, till freds- och humanitärt arbete i världen.

Ramallah

Vi vet idag av rapporterna att främst skolorna i Ramallah har ett oerhört utsatt ekonomiskt läge, eftersom mängder av föräldrar inte har fått lön på länge, eller blivit arbetslösa under det senaste året. Därmed har de inte råd att låta sina barn gå i skola. Få kan betala skolavgifterna och regeringen i Palestina har inga pengar att avlöna sina lärare. Vi hör från skolledningen att man ändå låter eleverna få gå kvar, men det gör att ekonomin snabbt raseras.

Kväkarskolan i Ramallah, är numera sammanslagen till en enda, och man har samundervisning på alla stadier där de yngre eleverna går i det som tidigare var flickskolan. En projektredovisning från Friends School of Ramallah/El-Bireh, som bedömer läget och framtiden, visar att man trots det arbetar med oförtröttligt hopp och framtidstro. Det framhålls att skolan är den första och enda skolan på

Västbanken och i Gaza som har en undervisningsfilosofi som omfattar alla, även barn med läs- och skrivsvårigheter eller andra former av handikapp.

Behovet av denna verksamhet är stort och den behöver byggas ut:

- man har behov av vidareutbildning och högre utbildning för att öka lärarnas kompetens,
- man har ett särskilt program för att göra det möjligt att ge barn en god utbildning, oberoende av föräldrarnas ekonomiska och sociala bakgrund, och
- man behöver särskilt bidrag till sin fond som hjälper till med de ordinarie elevernas skolavgifter.

Kväkarnas internationella center ligger i samma byggnad som Vännernas möteshus, som numera blivit upprustat och tillbyggt. Kathy Bergen är föreståndare, och hennes rapport återges längre fram.

Budskap från Tony Manasseh, Brummanas månadsmöte

Mitt i stora lidanden och orättvisor, från ett land drabbat av förstörelse och död kommer fortfarande röster med hopp och kärlek. Det är förnuftets och humanitetens röster som världen alltid omhuldar och har behov av. Var förvissade om att kärlek och fred alltid kom-

mer att vinna och råda. Vi behöver arbeta ännu mer för att detta skall komma till stånd.

Vi är ledsna över att vår mycket efterlängtrade Mellanöstern-samling dvs. vårt Årsmöte har fått skjutas upp. Det oväntade krig som överraskande drabbade Libanon, libaneser och många fler blev skäl nog inte bara för att skjuta upp vårt ÅM utan det har också ändrat Mellanösterns utseende. Den osäkerhet som nu kommer får med säkerhet en stor påverkan på det framtida skeendet.

Ramallah och Brummana har varit två systemöten sedan slutet av 1800-talet. Båda har bidragit oerhört till en god utbildning av Mellanösterns ungdom och bidragit till föra samman Öst och Väst i världen genom sina skolor och möten för vänner och kväkare. Allt detta har åstadkommit med små medel och ibland under trycket av fientligt stämnda krafter. Trots det genomförde vi uppdraget med stolthet och framgång. Tack vare vår *breda och spridda samling* av gamla elever från båda skolorna, fortsätter våra ord om fred i kärlek, vänskap och det av Gud i varje människa att spridas i vårt område. Men det är inte nog. Vi behöver fortsätta med ett ännu mer omfattande samarbete.

Under de femtio år som jag kan påminna mig har Vännerna i Ramallah och Brummana träffats fyra

gångar. Sällan för att diskutera interna frågor utan snarare som ett gemensamt möte för att utveckla vårt internationella sammanhang med kväkarnas världsfamilj. Varför? För att vårt område alltid har varit ett konfliktområde där vår kväkartro dagligen sätts på prov, något som de senaste händelserna i området äventyrar. Sedan 1950-talet har våra möten minskat i medlemsantal av det skälet. Ändå fortsätter vi. Hur länge till? Det beror på.

Det beror på om vi fortfarande kan dela med oss av kärlekens och fredens budskap. Om våra skolor kan överleva i krigets förstörelser, i den nya/gamla martyrskapets och dödens kultur som utvecklar sig; dessa dubbla budskap som vi utsätts för. Det beror också på vilket stöd vi kan få från kväkarnas världsfamilj. Det beror på om vår vidare gemenskap kan bli mera aktiv på det internationella planet och i FN.

Det kulturella gapet mellan Öst och Väst måste överbryggas. Forskare och akademiker måste arbeta mer än politikerna på att hitta en väg framåt. Det finns en växande arabisk befolkning som inte är tillfredställd med Västs dubbla budskap och med sina ledare som omfamnat det "orättvisa" Väst. Bara logiska och fredliga lösningar godtas. Det får inte bli mera förtryck och översitteri. Liba-

non och Gaza fortsätter att betala priset för detta. Den ödeläggelse och död som har drabbat dessa två folk är enorm. Deras reaktion, när den kanaliseras via extremistiska Islamiska grupper, hotar världen. Vi behöver råda bot på det genom hjälp, verklig hjälp, praktisk och allomfattande. Israel måste förstå att brutalitet inte kan och inte kommer att sätta stopp för arabisk entusiasm. Landet behöver bli barmhärtigare och mer tilltalande för sina arabiska grannar. Israels handlingar sedan 50-talet har inte gynnat dess arabiska vänner utan bara dess fiender och vissa blodtörstiga självmordsbombare genom sitt uppträdande.

Omedelbart understöd till Libanon kan ges i alla former. Alla internationella hjälporganisationer gör utmärkta insatser med tanke på embargo och blockaden. Bidrag bör skickas till sådana organisationer som har en hög andel verklig hjälpverksamhet och låga administrationskostnader – vilket ofta redovisas på deras webbplatser.

*Tony Manasseh
för Brummanas Månadsmöte i
augusti 2006*

Vännernas internationella Center i Ramallah, 28 juli 2006

Den 4 april kom jag till Ramallah för att börja arbeta som programkoordinator för Friends International Centre i Ramallah (FICR). Detta är, som mina föregående ”jobb”, inte ett arbete för mig. Det är ett livslångt engagemang att arbeta för fred och rättvisa i Mellanöstern – en plats där alla ska kunna leva i frihet och ha tillgång till hela spektrumet av mänskliga rättigheter – sociala, kulturella, ekonomiska, religiösa, politiska och nationella. Sedan jag anlant till Ramallah verkar detta mål vara mer avlägset än någonsin tidigare, ändå hoppas jag att FICR ska kunna ha en avgörande roll i Palestina idag.

Hur viktigt det än må vara så är FICRs roll inte att vara ännu en organisation som betjänar andra. Som ett kväkarcenter har man en särskild uppgift och roll att spela – att ta in kväkarnas sätt och värderingar i allt sitt arbete. Som det heter i centrets uttalande om sin vision:

Vännernas internationella center i Ramallah har tillkommit för att på ett ställe kunna tillhandahålla:

1. en plats för andakt på kväkarnas vis dit alla är välkomna;
2. en säker och stödjande omgivning där invånarna i Ramallah kan samlas för att arbeta för en bättre framtid i en anda av hopp och förtröstan;
3. ett organ som Vänner och andra människor med välvillig inställning kan ta kontakt med och ge stöd åt dem i regionen som strävar efter att bygga en framtid i fred och rättvisa.

För detta ändamål erbjuder Vännernas internationella center i Ramallah:

- ett budskap om gästfrihet;
- skapar en atmosfär av omsorg och respekt där positiva, medborgerliga samtal kan föras, och
- där budskap om hopp och försoning kan få komma till uttryck för en region som alltför länge präglats av rådande hopplöshet och våld.

Som programkoordinator arbetar jag tillsammans med Jean Zaru, ombud för kväkarmötet i Ramallah, och andra i församlingen för att konkretisera denna vision. Det kommer att ta lite tid – att lyssna och lyssna ännu mer. Det uttryck som kommer för mig är: Vilken är den unika nischen för Friends International Center i Ramallah?

Ända sedan Ramallahvännernas möteshus med tillhörande annex färdigställdes har det använts för

andakter på söndagsmorgnar och många lokala grupper har träffats här. Vi arbetar på att starta en söndagsskola på nytt. Internationella grupper har kommit till FICR och bitt Jean Zaru att hålla föredrag för dem, ofta om fredsvittnesbördet och vad det innebär när man lever under israelisk militär ockupation.

I maj startade vi en serie föredrag. Rosemary Radford Ruether, en framstående feministteolog från USA var den första föredragshållaren. Don Wagner föreläste om den kristna sionismens påverkan på USA:s politik i Mellanöstern. I augusti kommer Janet Gunn att hålla en föredragsserie vid tre tillfällen om biografi som teologi och gå in på hur människor kan finna hopp i de saker de väljer att göra och hur de väljer att leva sina liv.

Kväkarna har mycket gott rykte bland palestinierna tack vare verksamheten vid Vännernas skolor (Boys and Girls Schools) och månadmötets utåtriktade verksamhet genom åren. När jag har pratat med människor i Ramallah, har jag mött ett genuint intresse bland folk som vill veta vad Kväkarna tror på. Därför kommer medlemmar i månadmötet att hålla ett antal föredrag om "Vilka är kväkarna och vad tror de på?" Under vintern kommer vi att ordna en rad föredrag om "Vilka byggstenar kan användas för att bygga en kultur

baserad på fred och icke-våld?”

På grund av den politiska situationen kan palestinier inte åka från ena delen av Västbanken till den andra. De flesta kan inte åka till Jerusalem, som bara ligger 20 minuter bort med bil. Att åka till Gaza är omöjligt för alla. Palestini-er kan inte åka till Israel, såvida de inte får särskilt tillstånd av de israeliska militärmyndigheterna, vilket de sällan får och Israeler kan inte åka till Västbanken. I själva verket kan palestinier inte delta i möten utanför Ramallah. Detta medför att FICR har möjlighet att bli en viktig del i människors liv och i samhället.

Kathy Bergen;
ur Among Friends Nr 102,
hösten 2006

Senaste nytt från Mellanöstern

Från Franco Perna har vi i dagarna fått följande hälsning,

Kära Vänner,
Jag har just kommit tillbaka från ännu en resa till Mellanöstern, där läget blir alltmer kritiskt, även om det mitt i allt finns hoppfulla tecken. Detta är ett kort meddelande om att jag trots många svårigheter lyckade hälsa på Vännerna både i Libanon och Palestina, delta i Sabeels (Vägen – ett ekumeniskt centrum för befrielse-teologi) konferens om kristna i Palestina och deras arbete (med att beskära olivträd)

vid *the Tent of Nations* (Människor bygger broar) nära Betlehem.

Totalt har jag nog passerat mer än 20 kontrollstationer (check points), inklusive gränsövergångarna i Jordanien, Syrien, Libanon och Israel.

De få libanesiska kväkarna i Brummana och deras skola har det bra, trots bakslaget med att man tvingades ställa in sitt Årsmöte på grund av Israels bombardemang. De ser med fast beslutsamhet fram emot att istället hålla det i september nästa år, i förhoppningen att många utifrån skall komma till Libanon. Familjen Baz tackade för de många bevis på solidaritet som de har fått på senare tid från hela världen och beklagar att de inte kunnat svara alla personligen.

Lekskolan i Ama'ri, Vännernas internationella center i Ramallah (FICR) och Vännernas skolor i Ramallah har fullt upp av verksamhet, men den rådande ekonomiska situationen (som i huvudsak beror på internationella sanktioner mot Palestina) påverkar i synnerhet skolorna negativt, eftersom barnens föräldrar inte kan betala skolavgifterna för att deras löneinkomster har upphört, eller än värre, att de har förlorat sitt arbete.

Konferensen i Sabeel var välbesökt med omkring 500 deltagare från närmare 30 olika länder. Där fanns några höjdpunkter, som forskaren i koranen Kenneth Craggs

bibelstudier över tre liknelser i ljuset av deras kulturella sammanhang och betydelse idag samt Bara'em El Funoun's danskompani med sitt budskap. Man upprepade sina kraftfulla uppmaningar till bojkott och sanktioner mot Israel, i förhoppningen att sådana ickevålds handlingar skulle ha liknande framgång som de hade när det gällde Sydafrika.

Projektet *the Tent of Nations* – Människor bygger broar – kämpar sedan 15 år mot israeliska bosättares försök att ta över marken som omfattar 100 hektar, (Israels högsta domstol har fortfarande inte dömt i ärendet!). Under tiden är Daoud Nassar med familj syselsatta med att hålla projektet igång, med stöd från många vänner världen runt, genom att plantera allt fler träd, organisera aktiviteter som bl.a. work-camps med arbete och studier, festivaler, ungdomsutbyte, utbildningsprogram för kvinnor, konstverkstäder och föredrag. Programmet för 2007 hittar man på adressen tnations@p-ol.com och hemsidan www.tentofnations.org.

Peace, salaam, shalom!

Franco Perna

Ur *Among Friends*, nr 104, november 2006.

översättningar Tofte Frykman

Kontakta gärna någon i Kväkarhjälpkommittén om du vill ordna en sammankomst där vi kan berätta mera om arbetet i Mellanöstern, eller något annat av våra projekt. Vi har även en film på DVD (på engelska) som handlar om arbetet med det internationella centret i Ramallah.

Vill du stödja Kväkarhjälpens arbete så skicka gärna ditt bidrag till pg 90 80 70-6, det går bra att "öronmärka" sitt bidrag till ett särskilt projekt: Bangladesh, Burundi, Ramallah eller S:t Petersburg. Kommitténs medlemmar är Gerhard Vitek (sk.), Tofte Frykman (kassör), Marilyn Barden, LisaAnn Winddotter och Helge Sonntag.

Tofte Frykman

Inre och yttre fred

EPISTLAR FRÅN DE NORDISKA

ÅRSMÖTENA 1 KUNGÄLV 29/6 – 2/7 2006

Till Vänner överallt!

Det nordiska ljuset är intensivt, och natten finns nästan inte, när Vänner från Sveriges, Norges, Danmarks och Finlands årsmöten träffas samtidigt i Kungälv. Det är andra gången, och vi hoppas att det blir en tradition.

Ljuset är en viktig symbol för oss. Vårt tema är "Inre och yttre fred", och vi har påmint om vad George Fox sade om Ljuset, Guds ljus i vårt inre. Vi ska söka ljuset, och sedan bli kvar i det. Det första steget mot fred är att stå helt stilla i ljuset. Stillheten är Guds språk. Men stillheten är levande, och Gud talar också i småbarnens liv och ljud. Vi gläder oss åt att ha många barn och ungdomar bland oss. Att återse gamla vänner och få nya är viktigt för oss alla, men det är särskilt viktigt för barn och ungdomar. Vi har glatt oss åt musik, lek och barnens kreativa bidrag.

Ljuset ska vi också överlämna oss åt och följa. Ljuset visar oss vägen till konflikthantering. Vi ser konflikter på tre nivåer: Inom var och en av oss, i vår nära om-

givning och i världen. I Guds ljus kan vi se att vi är älskade likaväl som genomskådade, och vi kan få kraft att gå vidare från det som blivit fel. Ljuset hjälper oss också att tala öppet om våra konflikter utan ord som sårar. Det är viktigt hur vi lyssnar.

När det gäller de stora svåra konflikterna i världen har vi blivit påmind om insatser som enskilda kväkare gjort. Några valde att stanna kvar i sin uppgift tills den var färdig, trots krig och stora risker. Vi fick också höra om Mellanösterns Årsmöte, som ska ha som tema "Att leda Mellanöstern till en varaktig fred", detta samtidigt som våld och övergrepp fortsätter där. Detta påminner oss om att vi inte får slå oss till ro med det som gjorts i det förflutna

Varhelst två eller tre är församlade finns det konflikter. Utan konflikter är bara de döda och de stillastående. Konflikterna måste finnas, men det viktiga är hur man hanterar dem, så att de leder till utveckling. Det är en förutsättning för demokrati.

Det är viktigt att kunna tacka

för vad man fått varje dag. Vårt möte avslutades varje dag med en epilog, anordnad av ungdomarna, där ljuset rent bokstavligt stod i centrum.

Ljus över vägen önskar vi alla, och avslutar med några rader av Jeanna Oterdahl, en svensk kväkare med anknytning till Kungälv. De handlar om den genomskådande kärleken:

O du som ser, o du som vet
vart stackars väsens hemlighet,
som också vet, långt mer än jag,
mitt väsens natt och dag,
tag allt jag äger i din hand,
bränn slagget med din renhets
brand
och låt mig leva i ditt land,
min Fader och min Gud.

Nordiska folkhögskolan i Kungälv
2 juli 2006.

*Mogens Clausen, Jaana Erkkilä,
Kristin Eskeland, Ingmar Hollsing,
Gottfried Novak*

Medlemmar av epistelkommittén

Ungdomarnas årsmöteshälsning

från de nordiska årsmötena, i
Kungälv, Sverige 29 juni - 2 juli
2006

Ungdomsgruppen har i år be-
stått av 11 – 19-åringar från
Skandinavien. Vi har träffat varan-
dra för grupparbete c:a två gånger
om dagen, men har också hållit
samman på fritiden.

Temat för det Nordiska Årsmötet
2006 har varit ”inre och yttre fred”.
Vi i ungdomsgruppen har lyssnat
på inledningarna från fyra vuxna
kväkare, och sedan talat om dessa
i våra grupper.

Vårt bidrag till årsmötetemat
i år har varit att göra en vägg-
tidning. Den har bestått av olika
frågor som vi har ställt till vuxna
kväkare, och porträttintervjuer och
bilder av vuxna och barn. Vi har
också fått besök av Liz Scurfield
och Martina Weitsch, som berättat
om sitt arbete vid QCEA (Quaker
Council for European Affairs). Vi
har utbytt idéer omkring terrorism
och integrering av invandrare, och
ungdomarna fick information om
programassistenter i Brussel. Den
finska unga vännen Aino berättade
om sina erfarenheter av EMEYF
(European and Middle East Young
Friends), och hon uppmanade oss
till att åka till kommande Spring
Gatherings.

Nya representanter till ung-
domskommittén valdes, med Danu

och Kristin som ordinarie representer och Tonje som ersättare.

Också när vi inte har haft gemensamma samlingar, har vi hållit samman som grupp. Några har lekt med barnen och några har följt med i VM i fotboll (på TV). Vi har också besökt staden Kungälv och blandat oss med de infödda. I synnerhet på kvällarna, då vi har tittat på film och spelat kort, har vi haft det mysigt.

Vi hoppas på samlingar av ungdomsgruppen mer ofta i framtiden.

Anna Sophia, Anthony, Christopher, Dhamayanthi, Danu, Dina, Hannes, Kristin, Tonje, Quan.

Liten rapport på danska:

Mødet i Ystad

De 10 danske og svenske deltagere i mødet med overskriften "Glade dage i Skåne" fra 8.- 11. september 2006 udtrykte glæde og tilfredshed med forløbet. *Hans Aaen* havde allerede 1 januar 2006 taget de første skridt i planlægningen, der som altid ved sådanne arrangementer kræver en stor arbejdsindsats.

Mødets åndeige indhold om "tro og glæde" tog Erik Lau Christensen sig af. Han anvendte nye "teknikker", som var blevet brugt af Woodbrooke arrangørerne ved mødet i Litauen i foråret. De virkede godt og gik tidvis ganske dybt ind i deltagernes sind. Også det sociale samvær var inspirerende, og flere eftermiddagsudflugter virkede som forfriskende indslag ind imellem den megen indendørs stillesiden.

Deltagerne overvejede et fremtidigt årligt fælles møde mellem Lundgruppen og det Danske Årsmøde på Sjælland eller i Skåne, men der kræves både menneskelige og økonomiske ressourcer for at føre det ud i livet.

Hans Aaen